

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR SUOMIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

SUSITARIMAS DĖL ORO SUSISIEKIMO*

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Suomijos Respublikos Vyriausybė, toliau vadinamos „Susitariančiosiomis Šalimis“,

būdamos Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos, pateiktos pasirašyti Čikagoje 1944 m. gruodžio 7 d., šalys,

norėdamos pagal minėtąją konvenciją sudaryti ją papildantį susitarimą dėl reguliaraus oro susisiekiimo tarp jų atitinkamų teritorijų ir už jų ribų,

s u s i t a r ė:

1 straipsnis SĄVOKOS

1. Šiame Susitarime, jei kontekstas nereikalauja kitaip:

a) „Čikagos konvencija“ – tai Tarptautinė civilinės aviacijos konvencija, pateikta pasirašyti Čikagoje 1944 m. gruodžio 7 d., įskaitant visus priedus, priimtus pagal tos Konvencijos 90 straipsnį, bei visas priedų ir Konvencijos pataisas, priimtas pagal jos 90 ir 94 straipsnius, jei tie priedai ir pataisos yra įsigaliojusios abiem Susitariančiosioms Šalims ir yra jų ratifikuotos;

b) „vadovaujančiosios aviacijos institucijos“ – Lietuvos Respublikoje – Susisiekiimo ministerija, Suomijos Respublikoje – Civilinės aviacijos administracija, arba abiem atvejais – bet kuris asmuo ar organizacija, įgaliota atlikti funkcijas, kurias šiuo metu vykdo minėtos vadovaujančiosios aviacijos institucijos;

c) „paskirtoji aviakompanija“ – tai aviakompanija, kuri yra paskirta ir įgaliota pagal šio Susitarimo 3 straipsnį;

d) sąvokos „teritorija“, „oro susisiekiimas“, „tarptautinis oro susisiekiimas“, „aviakompanija“ ir „nutūpimas nekomerciniais tikslais“ vartojamos tomis reikšmėmis, kurios yra nurodytos Čikagos konvencijos 2 ir 96 straipsniuose;

e) „Priedas“ – tai šio Susitarimo priedas arba šio Susitarimo priedas su pataisomis, padarytomis pagal šio Susitarimo 18 straipsnio 2 dalį;

f) „tarifas“ – tai kainos už keleivių, bagažo ar krovinių (išskyrus pašta) gabenimą, kartu įskaitant su gabenimu susijusias papildomas paslaugas ir komisinius už bilietų keleiviams pardavimą ar atitinkamus krovinių gabenimo sandorius. Į tarifą įeina ir reikalavimai, kuriais remiantis taikomos gabenimo kainos ar komisiniai.

2. Priedas yra neatskiriama sudėtinė šio Susitarimo dalis; jei nėra numatyta kitaip, visos nuorodos į šį Susitarimą nurodo ir Priedą.

3. Šio Susitarimo straipsnių pavadinimai pateikti tik dėl nuorodų patogumo.

2 straipsnis SKRYDŽIŲ TEISIŲ SUTEIKIMAS

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis kitai Susitariančiajai Šaliai suteikia šias su pastarosios Šalies tarptautiniu oro susisiekiimu susijusias teises:

a) netupiant perskristi jos teritoriją;

b) tūpti jos teritorijoje nekomerciniais tikslais.

* Įsigaliojo 1994 m. kovo 1 d.

2. Kiekviena Susitariančioji Šalis suteikia kitai Susitariančiajai Šaliai šiame Susitarime nurodytas teises, reikalingas tarptautiniam oro susisiekimui šio Susitarimo Priede nurodytais maršrutais vykdyti. Toliau toks susisiekimas ir maršrutai vadinami atitinkamai „sutartuoju susisiekimu“ ir „nurodytais maršrutais“. Vykdydama sutartąjį susisiekimą nurodytu maršrutu, kiekvienos Susitariančiosios Šalies paskirtoji aviakompanija, be nustatytų šio straipsnio 1 dalyje teisių, turi teisę tūpti kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje Priede nurodytose to maršruto punktuose tam, kad būtų įlaipinti ir (arba) išlaipinti tarptautinio susisiekimu keleiviai, pakrauti ar iškrauti krovinius ar paštas, šias operacijas atliekant kartu arba atskirai.

3. Jokios šio straipsnio 2 dalies nuostatos nesuteikia vienos Susitariančiosios Šalies paskirtajai aviakompanijai teisės kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje įlaipinti keleivius, pakrauti krovinius bei pašta ir vežti juos už užmokestį ar pagal nuomos sutartį į kitą tos kitos Susitariančiosios Šalies teritorijos punktą.

3 straipsnis

AVIAKOMPANIJŲ PASKYRIMAS IR VEIKOS LEIDIMAS

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis turi teisę paskirti ir raštu kitai Susitariančiajai Šaliai nurodyti vieną ar kelias aviakompanijas, kurios vykdys sutartąjį susisiekimą nurodytais maršrutais. Tačiau kiekviena Susitariančioji Šalis gali paskirti tik vieną aviakompaniją skraidyti vienu maršrutu, nurodytu šio Susitarimo Priede.

2. Kiekviena Susitariančioji Šalis turi teisę savo paskyrimus panaikinti arba keisti.

3. Vadovaujančiosios aviacijos institucijos, gavusios tokį raštišką pranešimą apie kitos Susitariančiosios Šalies aviakompanijų paskyrimą, nedelsdamos pagal šio straipsnio 4 dalies ir 4 straipsnio 1 dalies nuostatas išduoda kiekvienai paskirtajai aviakompanijai atitinkamą veiklos leidimą.

4. Vienos Susitariančiosios Šalies vadovaujančiosios aviacijos institucijos gali reikalauti, kad kitos Susitariančiosios Šalies paskirtoji aviakompanija pateiktų įrodymus, jog turi visas kvalifikacijas, reikalingas vykdyti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus, kuriuos tokios institucijos paprastai ir pagrįstai taiko tarptautiniam oro susisiekimui pagal Čikagos konvencijos nuostatas.

5. Kai aviakompanija yra paskirta ir gauna leidimą, ji gali bet kuriuo metu pradėti vykdyti sutartąjį susisiekimą, jei tik bus laikomasi visų taikytinų šio Susitarimo nuostatų, įskaitant ir nuostatas dėl tarifų.

4 straipsnis

ATSISAKYMAS IŠDUOTI VEIKLOS LEIDIMĄ, JO ATŠAUKIMAS AR SUSTABDYMAS

1. Kiekvienos Susitariančiosios Šalies vadovaujančiosios aviacijos institucijos turi teisę atsisakyti išduoti kitos Susitariančiosios Šalies paskirtajai aviakompanijai veiklos leidimą, jį atšaukti, sustabdyti leidimą naudotis jai suteiktomis šio Susitarimo 2 straipsnyje nurodytomis teisėmis arba iškelti tokias sąlygas, kurių, jos manymu, reikia norint naudotis šiomis teisėmis:

a) bet kuriuo atveju, jei jos nėra įsitikinusios, kad didelė tos aviakompanijos nuosavybės dalis ar jos valdymas priklauso ją paskyrusiai Susitariančiajai Šaliai ar jos nacionaliniams subjektams;

b) jei toji aviakompanija nesilaiko šias teises suteikiančios Susitariančiosios Šalies įstatymų ir kitų teisės aktų;

c) jei toji aviakompanija nevykdo oro susisiekimu šiame Susitarime nustatytomis sąlygomis.

2. Išskyrus atvejus, kai siekiant sustabdyti tolesnį įstatymų ir (arba) kitų teisės aktų pažeidinėjimą, būtina tuoj pat atšaukti ar sustabdyti naudojimąsi teisėmis ar taikyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, tokia teise naudojamas tik pasikonsultavus su kitos Susitariančiosios Šalies vadovaujančiosiomis aviacijos institucijomis. Tokios konsultacijos turi įvykti per penkiolika (15) dienų nuo konsultacijų prašymo gavimo dienos.

5 straipsnis ORO SUSISIEKIMO RINKLIAVOS

Mokesčiai ir rinkliavos už naudojimąsi oro uostais ir kitais aviacijos įrenginiais, kuriuos bet kurios Susitariančiosios Šalies teritorijoje kompetentingos institucijos taiko bet kurios aviakompanijos, priklausančios kitai Susitariančiajai Šaliai, orlaiviui, neturi būti didesni už mokesčius ir rinkliavas, taikomas nacionalinių aviakompanijų orlaiviui vykdančiam tarptautinį susisiekimą.

6 straipsnis ATLEIDIMAS NUO MUITO IR KITŲ MOKESČIŲ BEI RINKLIAVŲ

1. Orlaiviams, kuriuos tarptautiniam oro susisiekimui naudoja vienos Susitariančiosios Šalies paskirtoji aviakompanija, jų įprastai įrangai, atsarginėms dalims, degalų ir tepalų atsargoms, orlaivio atsargoms (įskaitant maistą, gėrimus ir tabaką), esančioms tokiam orlaivyje, netaikomi jokie maito, tikrinimo ir kiti mokesčiai bei panašios rinkliavos, kai orlaivis atskrenda į kitos Susitariančiosios Šalies teritoriją, jei tokia įranga, atsarginės dalys ir atsargos pasilieka orlaivyje tol, kol vėl bus išgabentos arba sunaudotos ar suvartotos orlaivyje skrendant per tą teritoriją.

2. Maito ir kiti mokesčiai bei rinkliavos, minimos šio straipsnio 1 dalyje, išskyrus užmokestį už suteiktas paslaugas, taip pat netaikomi:

a) orlaivio atsargos, paimitos per pagrįstos trukmės laikotarpį vienos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, skirtoms naudoti išskrendančiame kitos Susitariančiosios Šalies paskirtajai aviakompanijos orlaivyje, vykdančiame tarptautinį oro susisiekimą;

b) atsarginės dalys, įskaitant variklius, įvežtos į vienos Susitariančiosios Šalies teritoriją ir skirtos kitos Susitariančiosios Šalies paskirtajai aviakompanijai priklausančio tarptautinio oro susisiekimui orlaivio priežiūrai ar remontui;

c) degalai, tepalai ir suvartojamos techninės atsargos, įvežtos į vienos Susitariančiosios Šalies teritoriją ar joje tiekiamos ir skirtos naudoti kitos Susitariančiosios Šalies paskirtosios aviakompanijos orlaivyje, vykdančiame tarptautinį oro susisiekimą, net jei tokios atsargos numatytos naudoti kelio dalyje virš Susitariančiosios Šalies, kurioje jos buvo pakrautos, teritorijos.

3. Gali būti reikalaujama, kad šio straipsnio 2 dalyje minimas medžiagas priežiūrėtų ir kontroliuotų muitinė.

4. Įprastą skrendančio lėktuvo įrangą, medžiagas, atsargas ir atsargines dalis, paprastai esančias vienos Susitariančiosios Šalies paskirtosios aviakompanijos naudojamame orlaivyje, galima iškrauti kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, tik gavus tos Susitariančiosios Šalies muitinės institucijų pritarimą. Tokiu atveju jos laikomos minėtų institucijų priežiūroje tol, kol bus išgabentos ar kitaip pašalintos pagal muitinės taisykles.

5. Būtiniais aviakompanijų dokumentams, tokiems kaip tvarkaraščiai, bilietai ir važtaraščiai, skirtiems naudoti vienos Susitariančiosios Šalies paskirtajai aviakompanijai, įvežtiems į kitos Susitariančiosios Šalies teritoriją, netaikomi toje teritorijoje jokie maito, tikrinimo ir kiti mokesčiai bei panašios rinkliavos.

6. Bagažui ir kroviniams, tiesioginiu tranzitu gabenamiems per Susitariančiosios Šalies teritoriją, netaikomi jokie maito, tikrinimo ir kiti mokesčiai bei panašios rinkliavos, kurios nėra susijusios su atskridimu ir išskridimu.

7 straipsnis TALPOS NUOSTATOS

1. Susitariančiųjų Šalių paskirtosios aviakompanijos turi turėti sąžiningas ir vienodas galimybes vykdyti sutartąjį susisiekimą bet kuriuo maršrutu, nurodytu šio Susitarimo Priede.

2. Vykdydama sutartąjį susisiekimą, kiekvienos Susitariančiosios Šalies paskirtoji aviakompanija (-os) atsižvelgia į kitos Susitariančiosios Šalies paskirtosios aviakompanijos (-ų) interesus, kad nedarytų netinkamos įtakos oro susisiekimui, pastarosios vykdomam tuo pačiu maršrutu ar kuria nors jo dalimi.

3. Svarbiausias sutartojo susisiekimo, kurį vykdo Susitariančiosios Šalies paskirtosios aviakompanijos, tikslas – atsižvelgiant į pagrįstą perkrovą išlaikyti pakankamas talpas, kurios leistų tenkinti dabartinius ir pagrįstai numatomas keleivių bei krovinių, įskaitant paštą, gabenimo iš aviakompaniją (-as) paskyrusios Susitariančiosios Šalies teritorijos.

4. Vykdam sutartąjį susisiekimą šio Susitarimo Priede nurodytų maršrutų tam tikrame punkte ar punktuose, teise paimti ar išlaipinti keleivius, iškrauti krovinį, gabenamą iš trečiųjų šalių ir į jas, naudojamosi vadovaujantis bendraisiais tarptautinio oro susisiekimo plėtros principais ir atsižvelgiant į bendrąjį principą, kad talpos būtų siejamos su:

- a) skrydžių tarp pradinės orlaivio išskridimo šalies ir galutinės jo paskirties šalies poreikius;
- b) aviakompanijų skrydžių be nutūpimo poreikius; ir
- c) teritorijos, per kurią eina oro kelias, skrydžių poreikius, atsižvelgiant į vietos ir regioninį oro susisiekimą.

8 straipsnis **SKRYDŽIŲ PROGRAMŲ TVIRTINIMAS**

1. Vienos Susitariančiosios Šalies paskirtoji aviakompanija (-os) kitos Susitariančiosios Šalies vadovaujančiosioms aviacijos institucijoms teikia tvirtinti savo skrydžių programas (vasaros ir žiemos laikotarpiais) ne vėliau kaip likus trisdešimčiai (30) dienų iki skrydžių pradžios. Programoje turi būti nurodyti tvarkaraščiai, skrydžių dažnumas ir naudojamų orlaivių tipai, įskaitant sėdimųjų vietų konfigūraciją ir skaičių. Vadovaujančiosioms aviacijos institucijoms sprendimą dėl pateiktų skrydžių programų priima per dvidešimt (20) dienų nuo tos dienos, kai atitinkama aviakompanija pateikė savo programą.

2. Kiekvieną skrydžių programos pakeitimą ir prašymus leisti vykdyti papildomus skrydžius vienos Susitariančiosios Šalies paskirtoji aviakompanija (-os) privalo teikti tvirtinti kitos Susitariančiosios Šalies vadovaujančiosioms aviacijos institucijoms. Vadovaujančiosioms aviacijos institucijoms tokius prašymus, susijusius su pakeitimais ar papildomais skrydžiais, išnagrinėja nedelsdamos.

9 straipsnis **INFORMACIJA IR STATISTINIAI DUOMENYS**

Kitos Susitariančiosios Šalies vadovaujančiųjų aviacijos institucijų prašymu kiekvienos Susitariančiosios Šalies vadovaujančiosioms aviacijos institucijoms teikia tokią informaciją ir statistinius duomenis apie pirmosios Susitariančiosios Šalies paskirtosios aviakompanijos ar aviakompanijų sutartąjį susisiekimą iš kitos Susitariančiosios Šalies teritorijos ar į ją, kokie paprastai rengiami ir teikiami savo nacionalinėms vadovaujančiosioms aviacijos institucijoms. Papildomi statistiniai skrydžių duomenys, kurių pageidauja vienos Susitariančiosios Šalies vadovaujančiosioms aviacijos institucijos, teikiami abiejų Susitariančiųjų Šalių vadovaujančiųjų aviacijos institucijų susitarimu.

10 straipsnis **TARIFAI**

1. Sutartojo susisiekimo tarifai nustatomi pagrįsto dydžio, tinkamai atsižvelgiant į visus reikšmingus veiksnius – veiklos sąnaudas, pagrįsto dydžio pelną, skrydžio charakteristikas (tokias kaip greičio ir apgyvendinimo standartai), naudotojų interesai bei kitų aviakompanijų tarifai bet

kurioje nurodyto maršruto dalyje. Šie tarifai nustatomi vadovaujantis toliau išdėstytomis šio straipsnio nuostatomis.

2. Atitinkamos paskirtosios aviakompanijos gali tartis dėl šio straipsnio 1 dalyje minėtų kiekvieno konkretaus maršruto tarifų. Tačiau teikiant ir nustatant tarifus, aviakompanijų tarpusavio konsultacijos nėra privalomos.

3. Kiekvienas tarifas abiejų Susitariančiųjų Šalių vadovujančiosioms aviacijos institucijoms teikiamas tvirtinti ne vėliau kaip prieš trisdešimt (30) dienų (arba trumpesniai laikotarpiui, dėl kurio susitaria abiejų Susitariančiųjų Šalių vadovujančiosios aviacijos institucijos) iki numatomos jo taikymo pradžios.

4. Kiekvieną siūlomą tarifą bet kurios Susitariančiosios Šalies vadovujančiosios aviacijos institucijos gali patvirtinti bet kuriuo metu. Jei tokio patvirtinimo nėra, laikoma, kad tarifą Susitariančiosios Šalies vadovuančioji aviacijos institucija patvirtino, nebent per dvidešimt (20) dienų nuo tarifo pateikimo tvirtinti dienos tos Susitariančiosios Šalies vadovuančioji aviacijos institucija yra pateikusi kitos Susitariančiosios Šalies vadovuančiajai aviacijos institucijai pranešimą raštu apie savo nepritarimą siūlomam tarifui. Tačiau jei viena vadovuančioji aviacijos institucija pateikia raštišką pranešimą apie savo nepritarimą, vadovujančiosios aviacijos institucijos bet kurios iš jų prašymu gali siekti nustatyti tarifą bendru susitarimu.

5. Jei vadovujančiosios aviacijos institucijos negali nustatyti tarifo pagal šio straipsnio 4 dalies nuostatas, ginčas bet kurios iš jų prašymu gali būti sprendžiamas vadovaujantis šio Susitarimo 17 straipsnio nuostatomis.

6. Kiekvienas pagal šio straipsnio nuostatas nustatytas tarifas galioja tol, kol jis yra pakeičiamas nauju tarifu, nustatytu pagal šio straipsnio nuostatas. Jei abiejų Susitariančiųjų Šalių vadovujančiosios aviacijos institucijos nėra susitarusios kitaip, tarifas pratęsiamas remiantis šia straipsnio dalimi ne ilgiau kaip dvylikai (12) mėnesių, skaičiuojant nuo tos dienos, kai jis kitu atveju būtų nustojęs galioti.

11 straipsnis SAŽININGA KONKURENCIJA

Prireikus kiekviena Susitariančioji Šalis pagal savo jurisdikciją imasi visų būtinų veiksmų siekdama panaikinti bet kokią diskriminaciją ar nesąžiningą konkurenciją, kuri daro neigiamą poveikį kitos Susitariančiosios Šalies aviakompanijų galimybėms.

12 straipsnis KOMERCINĖ VEIKLA

1. Kiekvienos Susitariančiosios Šalies paskirtoji aviakompanija ar aviakompanijos turi teisę, remdamasi kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje galiojančiais įstatymais ir kitais teisės aktais, turėti tokias įstaigas ir administracinį, prekybinį bei techninį personalą, kuris gali būti reikalingas paskirtosios aviakompanijos poreikiams.

2. Susitariančiųjų Šalių paskirtosios aviakompanijos, remdamosi savo vežimo dokumentais, abiejų Susitariančiųjų Šalių teritorijoje gali laisvai tiesiogiai ar per įgaliotinius parduoti oro susisiekimo paslaugas. Viena Susitariančioji Šalis nevaržo kitos Susitariančiosios Šalies paskirtųjų aviakompanijų teisės parduoti tokias oro eismo paslaugas ir bet kurio asmens – jas pirkti.

3. Abipusiškumo pagrindais viena Susitariančioji Šalis leidžia kiekvienai kitos Susitariančiosios Šalies paskirtajai aviakompanijai pačiai aptarnauti keleivius, tvarkyti bagažą ir krovinius pirmosios Susitariančiosios Šalies teritorijoje. Šią teisę riboja atitinkamo oro uosto galimybės ir ji netaikoma orlaivio antžeminio aptarnavimo paslaugoms.

13 straipsnis LĖŠŲ PERVEDIMAS

1. Susitariančiųjų Šalių paskirtosios aviakompanijos laisvai perveda sumas, likusias iš pardavimo teritorijoje gautų pajamų atėmus išlaidas. Į tokius pervedimus įeina pajamos už parduotas oro susisiekimo paslaugas, pagalbines ar papildomas paslaugas, teikiamas tiesiogiai ar per įgaliotinius, komercinės palūkanos už tokių pajamų deponavimą iki pervedimo.

2. Tokie pervedimai atliekami konvertuojamąja valiuta oficialiu kursu ir jiems netaikomi jokie mokesčiai, apribojimai, suvaržymai ar terminai, išskyrus įprastus mokesčius už banko paslaugas ir įprastas bankų procedūras.

14 straipsnis **AVIACIJOS SAUGUMAS**

1. Vadovaudamosi savo teisėmis ir įsipareigojimais pagal tarptautinę teisę, Susitariančiosios Šalys dar kartą patvirtina, kad jų įsipareigojimas viena kitos atžvilgiu apsaugoti civilinės aviacijos saugumą nuo neteisėtų veiksmų sudaro šio Susitarimo neatskiriama dalį. Neribodamos savo teisių ir įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, Susitariančiosios Šalys veikia pagal nuostatas, numatytas Konvencijoje dėl nusikaltimų ir tam tikrų kitų veiksmų, padarytų orlaiviuose, pasirašytoje 1963 m. rugsėjo 14 d. Tokijyje. Konvencijoje dėl kovos su neteisėtu orlaivio pagrobimu, pasirašytoje 1970 m. gruodžio 16 d. Hagoje, ir Konvencijoje dėl kovos su smurtu prieš civilinės aviacijos saugumą, pasirašytoje 1971 m. rugsėjo 23 d. Monrealyje.

2. Susitariančiosios Šalys viena kitos prašymu teikia visokeriopą pagalbą, būtiną sutrukdyti neteisėtą civilinių orlaivių grobimą ir kitus neteisėtus veiksmus, kuriais kėsiamasi į orlaivių, jų keleivių ir įgulos, oro uostų ir oro navigacijos įrenginių saugą bei keliama grėsmė civilinės aviacijos saugumui.

3. Susitariančiosios Šalys veikia pagal aviacijos saugumo taisykles ir Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos nustatytus techninius reikalavimus, išdėstytus Čikagos konvencijos prieduose, jei Susitariančiosioms Šalims tokios saugumo taisyklės ir reikalavimai yra taikytini; jos reikalauja, kad jų registruose registruotų orlaivių naudotojai arba orlaivių naudotojai, kurių pagrindinė verslo vieta arba nuolatinė būstinė yra jų teritorijoje, ir jų teritorijoje esančių oro uostų naudotojai laikytųsi tokių aviacijos saugumo taisyklių.

4. Kiekviena Susitariančioji Šalis sutinka, kad gali būti reikalaujama, jog tokie orlaivių naudotojai laikytųsi tų šio straipsnio 3 dalyje minimų aviacijos saugumo nuostatų ir reikalavimų, kurie yra privalomi, orlaiviui įskrendant, išskrendant ir būnant kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje. Kiekviena Susitariančioji Šalis užtikrina, kad jos teritorijoje būtų veiksmingai taikomos reikiamos priemonės, padedančios apsaugoti orlaivį ir patikrinti keleivius, įgulą, įlaipinant ar įlaipinimo metu, rankinį bagažą, bagažą, krovinius ir lėktuvo atsargas prieš pakraunant ar krovimo metu. Kiekviena Susitariančioji Šalis taip pat geranoriškai atsižvelgia į bet kuri kitos Susitariančiosios Šalies prašymą imtis pagrįstų specialių saugumo priemonių užkirsti kelią konkrečiai grėsmei.

5. Kai įvykdomas arba gali būti įvyktas civilinio orlaivio neteisėtas užgrobimas arba kitokie neteisėti veiksmai, kuriais kėsiamasi į tokių orlaivių, jų keleivių ir įgulos, oro uostų ar oro navigacijos įrenginių saugą, Susitariančiosios Šalys padeda viena kitai, sudarydamos sąlygas keistis informacijai ir imdamosi kitų atitinkamų priemonių greitai ir saugiai užbaigti įvykusį incidentą ar užkirsti jam kelią.

15 straipsnis **Įstatymų ir kitų teisės aktų taikymas**

1. Vienos Susitariančiosios Šalies įstatymai ir kiti teisės aktai, susiję su tarptautinio susisiekimo orlaivio įskridimu ar išskridimu iš jos teritorijos arba su tokio orlaivio naudojimu ir navigacija minėtoje teritorijoje, taikomi kitos Susitariančiosios Šalies paskirtajai aviakompanijai ar paskirtosioms aviakompanijoms.

2. Vienos iš Susitariančiųjų Šalių įstatymai ir kiti teisės aktai, susiję su atvykimu, tranzitu, imigracija, muitine ir karantinu, turi būti taikomi kitos Susitariančiosios Šalies paskirtosios aviakompanijos(-ų) orlaiviais vežamiems keleiviams, įguloms, bagažui, kroviniams ir paštui pirmosios Susitariančiosios Šalies teritorijoje, kiek tai susiję su jų atvykimu ar įvežimu, buvimu, išvykimu.

3. Keleiviams, bagažui ir kroviniams, gabenamiems tiesioginiu tranzitu per vienos Susitariančiosios Šalies teritoriją ir pasiliekančioms tokiems tikslams skirtos oro uosto teritorijoje, taikoma tik supaprastinta kontrolė, išskyrus saugumo priemones, skirtas kovai su smurtu ir oro piratais.

16 straipsnis KONSULTACIJOS

Susitariančiųjų Šalių vadovaujančiosios aviacijos institucijos glaudaus bendradarbiavimo dvasia konsultuojasi viena su kita, siekdamos užtikrinti, kad šio Susitarimo nuostatos būtų įgyvendintos ir kad jų būtų laikomasi.

17 straipsnis GINČŲ SPRENDIMAS

1. Jei tarp Susitariančiųjų Šalių kyla ginčas dėl šio Susitarimo išaiškinimo ar taikymo, Susitariančiosios Šalys pirmiausia stengiasi jį išspręsti derybomis.

2. Jei Susitariančiosioms Šalims nepavyksta išspręsti ginčo derybomis, jos gali susitarti perduoti ginčą spręsti konkrečiam asmeniui ar institucijai; jei jos nesusitaria, ginčas vienos iš Susitariančiųjų Šalių prašymu perduodamas spręsti trims arbitrams, kurių po vieną skiria Susitariančiosios Šalys, o trečiąjį skiria pirmieji du. Kiekviena Susitariančioji Šalis arbitrą paskiria per šešiasdešimt (60) dienų po to, kai viena Susitariančioji Šalis diplomatiniais kanalais, gauna kitos Šalies prašymą ginčą spręsti arbitražo teisme, o trečiasis arbitras paskiriamas dar po šešiasdešimties (60) dienų. Jei kuri nors iš Susitariančiųjų Šalių arbitro nepaskiria per nurodytą laiką, Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos Tarybos prezidentas vienos kurios nors Susitariančiosios Šalies prašymu gali paskirti arbitrą ar arbitrus. Visais atvejais trečiasis arbitras turi būti trečiosios valstybės pilietis ir atlieka arbitražo teismo pirmininko pareigas. Arbitražo teismas pats nustato savo darbo tvarką.

3. Susitariančiosios Šalys vykdo bet kurį sprendimą, priimtą pagal šio straipsnio 2 dalį.

4. Susitariančiosios Šalys arbitražo išlaidas pasidalija po lygiai.

18 straipsnis PATAISOS

1. Jei kuri nors Susitariančioji Šalis mano, kad tikslinga pakeisti kurią nors šio Susitarimo nuostatą, ji gali prašyti konsultacijų su kita Susitariančiaja Šalimi. Tokios konsultacijos pradedamos per šešiasdešimt (60) dienų nuo prašymo dienos, jei abi Susitariančiosios Šalys nesusitaria šio termino pratęsti. Bet kurį tokių konsultacijų metu priimtą pakeitimą kiekviena Susitariančioji Šalis tvirtina pagal savo teisinę procedūrą; pakeitimas įsigalioja kito mėnesio pirmą dieną po to, kai Susitariančiosios Šalys viena kitai praneša, kad tos teisinės procedūros yra atliktos.

2. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, dėl Priedo pataisų gali tartis Susitariančiųjų Šalių vadovaujančiosios aviacijos institucijos; tokios pataisos įsigalioja joms susitarus.

19 straipsnis SUSITARIMO NUTRAUKIMAS

1. Bet kuri iš Susitariančiųjų Šalių gali bet kuriuo metu pranešti kitai Susitariančiai Šaliai apie savo sprendimą nutraukti šį Susitarimą. Toks pranešimas kartu perduodamas ir Tarptautinei civilinės aviacijos organizacijai.

2. Tokiu atveju šis Susitarimas nustoja galioti praėjus dvylikai (12) mėnesių po to, kai kita Susitariančioji Šalis gavo pranešimą apie jo nutraukimą. Jei kita Susitariančioji Šalis nepatvirtina gavusi pranešimą, tariama, kad ji pranešimą gavo praėjus keturiolika (14) dienų po to, kai pranešimą gavo Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija.

20 straipsnis DAUGIAŠALĖS KONVENCIJOS

Jei abiem Susitariančiosioms Šalims įsigalioja bendro pobūdžio daugiašalė oro susisiekimo konvencija, tokios konvencijos nuostatos turi viršenybę. Pagal šio Susitarimo 16 straipsnį gali būti rengiamos konsultacijos, siekiant nustatyti, kokio masto poveikį šiam Susitarimui turi minėtoji konvencija.

21 straipsnis REGISTRAVIMAS TCAO

Šis Susitarimas ir visos jo pataisos registruojami Tarptautinėje civilinės aviacijos organizacijoje.

22 straipsnis ĮSIGALIOJIMAS

1. Šis Susitarimas įsigalioja antro mėnesio pirmą dieną po to, kai Susitariančiosios Šalys diplomatiniais kanalais praneša viena kitai, kad šiam Susitarimui įsigaliooti būtinos procedūros yra atliktos.

2. Šis Susitarimas sudaromas penkerių (5) metų laikotarpiui. Jis toliau galioja neribotą laiką, jei viena iš Susitariančiųjų Šalių jo nedenonsuoja likus dvylikai (12) mėnesių iki minėto penkerių metų laikotarpio pabaigos. Po to bet kuri Susitariančioji Šalis bet kuriuo metu gali jį denonsuoti pagal 19 straipsnį.

Sudaryta dviem egzemplioriais anglų kalba Helsinkyje 1993 m. lapkričio 29 d.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS VARDU

SUOMIJOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS VARDU

PRIEDAS

**PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR SUOMIJOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS SUSITARIMO DĖL ORO SUSISIEKIMO**

1. Maršrutai, kuriais gali skraidyti Lietuvos paskirtoji aviakompanija (paskirtosios aviakompanijos) abiem kryptimis:

Maršruto pradžia
Punktai Lietuvoje

Punktai Suomijoje
Helsinkis ir (arba) du kiti punktai
Suomijoje, kuriuos pasirenka Lietuva

2. Maršrutai, kuriais gali skraidyti Suomijos paskirtoji aviakompanija (paskirtosios aviakompanijos) abiem kryptimis:

Maršruto pradžia
Punktai Suomijoje

Punktai Lietuvoje
Vilnius ir (arba) du kiti punktai
Suomijoje, kuriuos pasirenka Suomija

3. Dėl tarpinių punktų ir punktų už maršrutų ribos, įskaitant galimas penktąsias laisvės teises, tariasi ir nurodo Susitariančiųjų Šalių vadovaujančiosios aviacijos institucijos.
